

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plurimorum Maxime Illustrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

Cvrsvs Mathematicvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

ternam linguam per regulas & artem didicerit, facilius edoceram Latinam. Hanc nostri pueri, septem, octo, aut etiam novem annis adquirunt, Græcam verò duobus vel tribus mensibus: & cur? an, quia Græcâ est multò difficilior Latina? minimè. Sed quia Latina addicitur priùs, Græca posterius; nam si in verso traderentur ordine, in Græcâ confumerentur anni multi, & in Latinâ menses pauci. Ergo tradatur priùs Lingua materna ex arte & regulis, quam unusquisque addiscere posse videtur una hebdomade: & si hanc semel altè percalleat, poterit quodcumque aliud idioma acquirere uno aut altero mense.

Eloquentia Corruptrix. Hic subscribo Institutiones Linguae priscae, & ostendo illam fuisse pulcherrimam & regularissimam, omnesque exceptiones & irregularitates paulatim irrepsisse, non tam suavioris prolationis studio, quam vulgi ignorantia & protervia.

Metametrika. Sic eam facultatem dici volui, quæ est Metricâ vulgarâ sublimior. In ea varij & multiformes Labyrinthi: in ipso & Regula (quod hucusque à nemine præstitum est) quibus Carmina Regredientia, Resilientia, Decidentia, Ascendentia, Circueuntia; Anabæa; item quibus Proteos, Martes, Soles, &c. contexamus. Est opus omninò rarum, & novum, quod mirum in modum auferi & exornari poterit, si fundamentis positus insistantur.

Rhetorica. Multa frigidissima, quæ ex Veteribus desumpta, tradebantur, condemnat, figurâ troposque nostro ævo & moribus coaptat, & brevissimè Oraturos & Concionaturos instituit, ut cum planu & autoritate eloquantur.

Memoria Ars. Puto Artem memoriæ altera indigere memoria; interim quid alij dixerint & docuerint examino, & methodum commodif-

simam trado, quâ possit juvari memoriæ.

C V R S V S

MATHEMATICVS.

Ego sæpè, & Viri doctissimi mecum, habemus re-creationis loco juniorum Authorum scripta, qui sublimes in Philosophiâ conceptus Mathematicum ignoratione macularunt. Hanc ob rem Philosophum in Mathematicis eminere d' s'idero, & ut possit, omnes Artes, quæ in numero, pondere & mensura consistunt, ad novam methodum & compendium reduco.

Arithmetica. Novis speculationibus ditatur, & brevissimè traditur.

Geometria. Etiam ipsa ad compendium reducitur.

Trigonometria. Non sine novis & plenis ingenio præceptis Triangulos universos resolvit.

Logarithmica. In tres partes dividitur; in primâ Neperiana, in secundâ Uiacquiana, in tertiâ traditur Enarmonica, multò cæteris utilior & præstantior.

Architectura Edilitia. Est Ars curiosa, & Publicæ Rei necessaria. Illam in rectam & obliquam divido. De priori plurimos scripsisse reperio, tamen multa in singulis potuerint poni castigatius; at de posteriore vix ullum. Utraque est valdè utilis & necessaria; quarum, & præcipuè posterioris neglectu, summos in summis Palatijs & Ecclesijs errores committi observamus.

Architectura Militaria. Agit in prima parte de Fortalitijs, & illis effossis tormenta, munitiones, & milites addit, ubi multa quæ eisdem propugnandis aut etiam expugnandis fervient. Et in secunda longam mirabilemque obsidionem Pragensis Civitatis, sine muro, sine milite, sine sulphure pyreo, sine tormentis bellicis prodigiôsè defenlæ, ad rei militaris penitiorum

miorem notitiam accuratè recenfer.

Astronomia. Ostendit multa olim à Ptolomæo, multa ab Alphonso Hispaniæ Rege, multa à Copernico, multa à Tychone, & ejus Asserentis Logomontano & Keplero, multa à Lansbergio, multa ab alijs supponi, quæ aut demonstrantur esse falsa, aut non probantur esse vera, Vertit ad causas Physicas oculos, & singula exactissimè expendit. Huc pertinent sequentes Libri.

Sphæra. Multa nova & varia recludit, in argumento veteri. Tradit doctrinam communem, quam *Mediam* vocitat. Illam Meditationes Parallaxicæ deprimunt, illam exaltant Refractaria: sine quarum notitia frustra ad scholas sublimiores proceditur.

Solus & Artis Adulteria. Doctrina generali præmissa umbris imperat, & mixtis linearum labyrinthis horas communes representat.

Præcipua Crucifixa. Dat novas & faciles hypothèses, in quibus motu cruciformi, omnia, quæque à Veteribus, quæque à Junioribus observata, salvantur. Hic omnis motus recti lineæ, hic exclusi omnes circuli; hinc omnes arcus; & tamen salvantur observationes universiæ.

Proteus Cælestis. Demonstrat omnia Phænomena quiescente in centro Mundi, Terra, Luna, Mercurio, Venere, Sole, Marte, Iove, aut Saturno salvari. stando rationi & mathesi cognosci veram Mundi faciem non posse: Helio-centricam pulchriorem cæteris, at solam Geocentricam videri factæ Paginæ consonantior, & hanc ob rem Eminentissimorum Cardinalium decreto Scholis Orthodoxis permiffam, cæteris quibuscumque rejectis.

Aristarchus. Libellus est summo ingenio scriptus; & ipsius Aristarchi, si Viris magnis, qui eum ediderunt, credimus. Notis indigere fuit visus, & ideo nos Ideas singulas speciali

commentario illustravimus:

Selenographia. Est quædam Astronomia Lunarum, oculo in Luna posito omnium Planetarum & siderum loca, situm & motum apparentem examinans. Eidem adjungi debuit.

Plutarchus Lunarum, & est *Colloquium de maculis,* quæ in Luna facie, à Plutarcho conscriptum: Illud ego Scholijs continuis dilucido, & in ipsis singulorum Philosophorum sententiâ, severa disquisitione examino. Hic multa de Montibus, Vallibus, Continente, Oceano, Insulis & fluvijs Lunaribus; multa de Ventis & Procellis; multa de Pluvia, Nive, & Glacie; multa de Cometis & alijs diversis meteoris: multa de Plantis: multa de Piscibus, Feris, Avibus; multa tandem de Hominibus Lunaribus, quæ à Luciano, Plutarcho, & Keplero somniantur.

Arx Astronomica. Est domus elegans sideribus observandis apta. Talem à Daniæ Rege iussus erigere Tycho, Aulicam fabricatus est, cum sideream deberet. Nos ita ædificamus muros, ut & sint organa Gygantæa, quibus possimus Corpora Cælestia observare. Hanc INSTRUMENTIS variis Arcem, hanc SOLIS MENSIS, hanc FILO ARIADNÆ, nec non AUTOMATIBUS diversis ornamus. Modum singula formandi & exarandi scribimus; & multa nova & hucusque non visa delineamus.

Mathesis Audax. Multùm ipsa succrevit paucis annis; & jam in ipsa uberius omnes controversiæ Logicæ, omnes Physicæ & Metaphysicæ, omnes Theologicæ, & præcipuè de gratia & libero arbitrio, sola Regula & Circino dilucidantur. Hæc huc videretur omnino pertinere, at ob rationes speciales Curtius Philosophico inseritur, sunt enim multæ in Physica difficultates, quæ non aliter, quàm numeris & lineis expediuntur.